Svar på skriftligt spörsmål SSS 125/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om integritet och säkerhet för ukrainska kvinnor och barn vid förläggningar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 125/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Juha Mäenpää /saf:

> Är man i Finland beredd att inkvartera ukrainska barnfamiljer i egna enheter, eller inkvarteras de i samma byggnader eller lokaler som män som redan vistas på för-läggningarna, och
>
> hur ska Migrationsverket garantera integriteten och säkerheten för ukrainska kvinnor och barn, om de placeras i samma byggnader eller lokaler som asylsökande män?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt UNHCR har uppskattningsvis 11 miljoner människor tvingats lämna sina hem under kriget i Ukraina. Av dessa har omkring fyra miljoner flytt från landet. Ukrainas grannländer och senare allt fler EU-länder har tagit emot mycket stora mängder flyktingar på en kort tid. De som flyr från Ukraina är främst kvinnor, barn och äldre.

För att svara mot det stora antalet flyktingar från Ukraina fattade EU-rådet den 3 mars ett beslut om att aktivera direktivet om tillfälligt skydd. Beslutet trädde i kraft den 4 mars och innebär att Finland och alla EU-länder beviljar tillfälligt skydd för personer som flyr från Ukraina. I Finland beslutade statsrådet den 7 mars att utvidga omfattningen av det tillfälliga skyddet till att omfatta mer än vad som anges i direktivet. I Finland omfattar skyddet praktiskt taget alla ukrainare och deras familjemedlemmar samt de tredjelandsmedborgare som bodde i Ukraina när Ryssland inledde sin attack och som inte kan återvända till sitt hemland.

I medlet av april hade omkring 19 000 ukrainare registrerat sin ansökan om asyl eller tillfälligt skydd i Finland. I själva verket är antalet ukrainare som vistas i landet större än detta. Ukrainska medborgare kan resa viseringsfritt i 90 dygn inom Schengenområdet om de har biometriskt pass och alla ansöker inte om skydd genast vid ankomsten till Finland. Enligt inrikesministeriets beräkningar kommer 40 000 till 80 000 ukrainare till Finland i år för att ansöka om internationellt skydd.

Liksom asylsökande har även personer som får tillfälligt skydd rätt att bo på förläggningar och rätt till andra mottagningstjänster. Förläggningens kunder kan också ordna sitt boende själva, om de så önskar, vilket då kallas privat inkvartering. För närvarande bor 70 procent av dem som ansöker om eller har beviljats tillfälligt skydd i privat inkvartering eller på annat sätt utanför förläggningarna.

Antalet personer som bor på förläggningar har dock ökat betydligt under den senaste månaden och Migrationsverket har ökat sin mottagningskapacitet betydligt. I början av april hade verket öppnat 22 nya förläggningar och nya öppnas fortfarande, eftersom den tillgängliga kapaciteten snabbt fylls upp.

I dag fungerar en allt större andel av förläggningarna enligt en modell för decentralisering, vilket innebär att inkvarteringslokalerna är vanliga hyresbostäder. Kunderna har därför inga enhetliga inkvarteringslokaler, utan förläggningen består av separata bostäder och ett kontor. Förläggningarnas kunder delas inte in till exempel enligt kön, etnicitet eller medborgarskap i förläggningarna. Emellertid beaktas familjeformen och könet i gemensam inkvartering. Även den verksamhet som ordnas vid förläggningarna, till exempel studie- och arbetsverksamheten, är gemensam för alla.

Barn som sökt asyl eller tillfälligt skydd i Finland och som vistas i landet utan vårdnadshavare tas i regel in på särskilda förläggningar för ensamkommande minderåriga. För närvarande har registrerat drygt 200 ensamkommande minderåriga ukrainare registrerats vid sju av dessa förläggningar. Förläggningarna för ensamkommande minderåriga är mindre än förläggningarna för vuxna och familjer och de har en större personalstyrka. Verksamheten på dem fokuserar på vård och pedagogiskt arbete.

Många olika satsningar görs i förläggningarnas säkerhet, till exempel genom övervakning, ordningsregler, handledning för personalen och ingripande i störningssituationer. Samarbetet med olika myndigheter upprätthålls och vakter används vid behov för att säkerställa en trygg verksamhetsmiljö.

Helsingfors 19.4.2022

Inrikesminister Krista Mikkonen